

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 968/2020 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen al-Holin leiriltä Suomeen tuoduista aikuisista

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Riikka Purran / ps näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 968/2020 vp:

Selvittikö Suomi neuvotellessaan sitä mahdollisuutta, että al-Holin leiriltä tuotaisiin ainoastaan lapset, ei aikuisia,

oliko neuvottelijaa/neuvottelijoita pyydetty selvittämään tällaisen ratkaisun mahdollisuutta ja

miksi Suomi ei onnistu siinä, missä muut EU-maat onnistuvat?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Syyriassa Al-Holin leirillä pidettyjen suomalaisten lasten avustamisen oikeusperusta on perusteellisesti selvitetty. Perustuslain 22 §:n perusteella julkisen vallan on turvattava perusoikeuksien toteutuminen, silloin kun se on mahdollista. Oikeuskanslerin ratkaisun (OKV/998/1/2019) mukaan perus- ja ihmisoikeudet, erityisesti perustuslain 7 §, lapsen oikeuksien yleissopimuksen 3 artiklan 1 kappale, 6 artikla ja niiden perustuslain 22 §:ssä säädetty turvaamisvelvoite puoltavat sitä, että valtioneuvosto pyrkii kansainvälisen oikeuden mukaisesti ja konsulipalvelulain mukaisen toimivaltuuksiensa nojalla ja puitteissa kotiuttamaan ainakin suomalaiset ja heihin rinnastuvat lapset.

Valtioneuvosto on tehnyt tämän julkisen vallan velvoitteen mukaisen periaatepäätöksen 19.12.2019. Toimivaltainen viranomaisen asiassa on ulkoministeriö ja ulkoministeriössä on ulkoministerin nimeämä erityisedustaja, joka johtaa viranomaistoimintaa ja siinä tehtävää viranomaisyhteistyötä sekä tekee kotiuttamisratkaisut Suomen lainsäädännön nojalla.

Perustuslain 2 §:n mukaan julkisen vallan käytön tulee perustua lakiin. Kaikessa julkisessa toiminnassa on noudatettava tarkoin lakia. Toimivaltainen viranomaisen on toiminut perustuslain, Suomen ratifioimien kansainvälisten sopimusten sekä muun soveltuvan lainsäädännön mukaisesti. Kaikessa toiminnassa on otettu ensisijaisesti huomioon lapsen etu.

Osana viranomaistoimintaa erityisedustaja on selvittänyt myös mahdollisuutta kotiuttaa ainoastaan lapset, ilman aikuisia. Ainoastaan lasten kotiuttaminen ei ole ollut mahdollista oikeudellisesti eikä tosiasiallisesti.

Ulkoministeriön tietojen mukaan yksikään EU-jäsenvaltio ei ole kotiuttanut lapsia ilman aikuisia, orpoja ja harvoja humanitaarisia erityistapauksia lukuun ottamatta. Sen sijaan tiedossa on useita tapauksia, joissa leiriä hallinnoiva asevoima SDF ei ole suostunut luovuttamaan pelkkiä lapsia kotiutettavaksi edes kyseisten lasten äitien pyynnöstä.

Helsingissä 11.1.2021

Ulkoministeri Pekka Haavisto